Als hij zoover gekomen is, is vader Grisja geheel in extase geraakt. De stem hokt hem in de keel en hij uit wat de goddelijke ingeving hem influistert.

Het publiek snikt en zucht, en Madame Discrétion ledigt in haar ontvangkamer een glas echten Franschen cognac, waar zij dol op is.

Maar de hitte stijgt steeds in de badkamer.

En vader Grisja . . . .

En terwijl het tooneel daarbinnen zich ontwikkelt, ontwikkelt zich helaas buiten iets anders.

De voornaame dames, die bij de M—skaja Kliza uit hun arren stapten, en zich weghaastten, waren al te goed in hun pelsmantels van blauwe vossenbont en berenbont gedoken en sjokten al te zwaar de sneeuw door in haar ,,tjopaj galospki" om te observeeren, dat er dien avond ook nog andere menschen en route waren.

Een paar donkere schaduwen hielden in de straat wacht, die er vandoor gingen zoodra zij de dames bij Madame Discrétion hadden zien binnengaan.

Maar zij kwamen terug.

De kwestie was als volgt :

De Keizerin-weduwe had zich met verscheidene aanzienlijke personen in verbinding gesteld om Grigori Jefimytj uit de nabijheid van het hof te verwijderen en hem in een klooster te laten opsluiten.

Ten slotte wendde zij zich tot den minister van binnenlandsche zaken, toenmaals Maklakov. De minister van binnenlandsche zaken, die in Rusland hoofdzakelijk de chef der politie is, peinsde er eens lang over. Hij ging eens na wat voor hem nuttiger zou zijn : Raspoetin te behouden, of Raspoetin te laten verdwijnen.

Hij besloot om zijn opwachting te gaan maken bij vader Grisja. Maar vader Grisja, die niettegenstaande al zijn wereldwijsheid af en toe onnoozel zijn kon als een pasgeboren kind, deed alsof hij er niets op gesteld was. Hij was overtuigd dat zijn positie te sterk was om plichtplegingen te moeten maken tegenover een minister. Hij had wel ministers afgezet en bisschoppen aangesteld. Bovendien is hij au fond zelf veel te goedhartig om slecht van anderen te denken. Hij ontving den minister van binnenlandsche zaken uit de hoogte en weigerde om hem een contra-bezoek af te leggen. En in zijn ongelooflijken eenvoud trachtte hij hem met preeken te stichten en maande hij hem aan om zich te bekeeren. Zoo vrij van alle vooroordeel kan vader Grisja werkelijk zijn.

De minister zwoer natuurlijk wraak.

Van dit alles was de Ohrana volkomen op de hoogte en wij handelden er naar.

Nominaal staat de Ohrana onder den minister van binnenlandsche zaken, maar hoe ongelooflijk het ook klinkt, wij gehoorzamen alleen diens bevelen, indien zij met ons belang overeenkomen.

Waar onze bevelen eigenlijk vandaan komen, is onmogelijk te zeggen voor iemand die als ik slechts een ondergeschikte plaats in de veiligheidspolitie bekleedde.

Onze organisatie bestaat omdat wij den keizer persoonlijk groote diensten bewezen hebben, maar feitelijk volgen wij alleen onze eigen belangen, d.w.z. die van hen, die de onzichtbare leden uitmaken en die de draden in handen hebben.

Wij spelen in andere woorden dezelfde rol als Tammany Hall in de New-Yorksche politie.

Kortom, wij wisten zeer goed dat de eigenlijke detectives energiek loerden op een gelegenheid om Raspoetin ten val te brengen, en dat de minister speciaal bevel had gegeven om uit te vinden of er eenige waarheid in de geruchten was, volgens welke Grisja stichtelijke meetings hield in Petersburgsche badkamers.

Misschien had Grisja onraad vermoed, hij was tenminste in lang niet in Petersburg geweest, waardoor men hem dus niet had kunnen vangen.

Ten slotte was men er echter toch achter gekomen en toen vader Grisja zijn séance bijna geëindigd had stonden er tien sterke detectives onder bevel van een hoogeren officier van politie voor de goed gesloten deur van Madame Discrétion.

Madame, die onderbroken werd in haar aangenaam samenzijn met een flesch echten, ouden cognac, werd bleek van schrik, toen zij na verscheidene energieke aanmaningen, eindelijk de deur opende en van aangezicht tot aangezicht met de politie stond. Maar daar zij lang niet van gisteren was, haalde zij dadelijk haar chèqueboek tevoorschijn. — ,,Hoeveel ?"

Maar de officier van politie schudde het hoofd.

Hij had uiterst strenge orders en de minister zelf wachtte reeds dien avond rapport van de namen der personen, die op dit oogenblik in de lokalen van het etablissement aanwezig waren. Hij maande Madame aan om ze zonder complimenten dadelijk op te geven, anders zou hij zelf een onderzoek instellen.

Madame slaakte een diepen zucht en schreef een nieuwe chèque van tienduizend roebels op het agentschap *A* der Crédit Lyonais, te Njevski.

Wij kunnen ons voorstellen dat de officier smachtende blikken naar de chèque wierp, maar zijn orders waren onherroepelijk, hij zuchtte en opende de deur naar het allerheiligste waar de séance plaats vond.

Natuurlijk werden de daar vergaderde personen behandeld met al den eerbied dien men hun hooge afkomst en geestelijke waardigheid verschuldigd was. Madame Discrétion alleen werd in een auto naar het bureau van politie gebracht.

De minister van binnenlandsche zaken wreef zich in de handen. Maar dit was toch nog iets te vroeg.

Vader Grisja vastte een dag en bracht een dag en een nacht in gebed en berouw door. Daarop zette hij zich in beweging.

Het resultaat vertoonde zich ook zeer spoedig. De officier van politie, die de onaangename opdracht had gehad om het huis van Madame Discrétion binnen te dringen, werd gedwongen om een ander rapport in te leveren, volgens welk hij verklaarde niet geheel zeker te zijn dat de personen die zich daar bevonden wel die waren welke hij eerst had opgegeven. Daarop werd hij verplaatst naar een ander gouvernement in het Zuiden van Rusland, kreeg een klein douceurtje om zich mee te troosten en vertrok reeds zes en dertig uur na zijn bezoek in M—skaja Kliza naar zijn nieuwe post.

De politieagenten, die er bij tegenwoordig waren geweest, werden tegelijkertijd naar alle windstreken verspreid ; een paar werden er in de gevangenis gezet en de anderen werden naar verschillende plaatsen gezonden in dat eindelooze rijk, waar het zoo gemakkelijk is om iemand te laten verdwijnen. De minister van binnenlandsche zaken raasde, maar kreeg niet eens audiëntie bij den czaar.

Vorstin T—ff vertrok naar Parijs, en als zij gewild had, had zij samen kunnen reizen met Madame Discrétion, die direct uit het land verbannen werd, voorzien van een aardig sommetje geld, — onze agenten verzekerden dat zij honderdduizend roebel gekregen had.

Het was heel zeker het idee geweest om haar voor altijd uit het land der levenden te schrappen, d.w.z. om haar in een van de vele Petersburgsche of Russische gevangenissen te begraven, waar men zoo licht door gebrek aan zorg omkomt. Maar zij was wijs genoeg geweest om haar mémoires te schrijven en die bijtijds in het buitenland te deponeeren, en volgens wat wij hoorden waren er ook verscheidene fotografieën bij.

Het gevolg was dat zij over de grens geëscorteerd werd.

Wat ondertusschen niet verhinderd kon worden was dat heel de geschiedenis uitkwam en dat die met de snelheid des winds de ronde door de stad deed. De kranten spraken er ondertusschen natuurlijk niet van, maar later werd er in de Doema vrij duidelijk op gedoeld.

VIJFDE HOOFDSTUK

De macht en de positie van Grigori Jefimytj waren ondertusschen volstrekt niet aan het wankelen gebracht door dit bijna publieke schandaal. Die berustten namelijk op geheel andere gronden dan op aanzien en gezond verstand.

In West-Europa schijnt men niet te weten dat zijn positie feitelijk gesteund wordt door de keizerin. Kwaadsprekende tongen hebben willen laten doorschemeren, dat zijn macht over haar op dezelfde oorzaken berust, als die welke hem zooveel invloed op andere vrouwen verschaft.

Maar dit is waarschijnlijk laster. Het eenige waar de keizerin in het leven belang in stelt is in haar zoon den kleinen czarewitsj, den erfgenaam van den troon der Romanofs, helaas physiek een gedegenereerde spruit.

De kleine czarewitsj lijdt o.a. aan de bloederziekte, die vreeselijke ziekte die ieder oogenblik een einde aan het leven van een mensch kan maken, en hij heeft bovendien nog een eigenaardige zwakte van het beenderstelsel.

Hij lijdt niet aan tuberculose aan de heup, zooals men beweerd heeft, maar aan een ziekte die bijna nog erger is, en den toekomstigen meester voor het grootste leger der wereld voor goed ongeschikt voor alle soorten van krijgsdienst maakt. Hij loopt nog mank, nadat hij eens zijn knie gestooten heeft in het Romeinsche bad te Tsarskoje Selo.

Geen wonder dus dat zijn moeder vergaat van angst voor zijn leven en zijn gezondheid. De voortdurende psychische druk en deze angst, gepaard met de steeds knagende vrees voor een attentaat van een der vijanden van den czaar en diens familie, is te veel voor haar geweest. Zij is eigenlijk niet meer geheel normaal ; hoe zou een vrouw in haar vreeselijke positie dat ook kunnen zijn ?

Diep rampzalig en abnormaal als zij was, is zij het offer geworden van de ontegenzeglijk sterke persoonlijkheid van Grigori Jefimytj.

In 1905 maakte het hof voor het eerst met hem kennis. Toen reeds had hij een zeer grooten roem als wonderdokter, en men wees verscheidene zoogenaamde ongeneeslijke zieken aan, die hij genezen had door handoplegging en gebed, — voornamelijk vrouwen, maar toch niet allen. — Gedurende dat jaar van onrust was de toestand der keizerin en van den troonopvolger kritieker dan ooit.

Raspoetin, die nooit, zooals zijn voorganger, een priester Illiodor genaamd, beschaafde manieren heeft trachten aan te nemen en steeds zijn invloed uitoefende door zijn originaliteit om niet te zeggen zijn grofheid, had een bizonder kalmeerenden invloed op de keizerin. Ook de czarewitsj werd wat beter, wat Raspoetin's roem bekrachtigde. Niets heeft de gunst die Raspoetin genoot aan het wankelen kunnen brengen, want voor zijn gezin is de czaar zeer zwak, en vooral wilde hij de keizerin niet tegengaan waar het haar eenigen zoon betrof. Een paar maal heeft Raspoetin, — die zoowel slim als psychologisch scherpzichtig wezen kan, — toen men hem in zekere kringen al te fel begon te haten, een bedevaart ondernomen en in een klooster boete gedaan. Maar iedereen keer werd hij teruggeroepen. De keizerin kon hem niet missen.

Zij is intens, bijna hysterisch godsdienstig en had een geestelijken leidsman van dit soort noodig. En wij behoeven er niet aan te twijfelen dat zelfs zij, een prinses uit West-Europa, overtuigd is dat de onooglijke slordige prediker van Prokrovskroje een bovennatuurlijke macht bezit.

Zijn voorbeden, bezweringen en handoplegging hebben meer dan eens den zieken troonopvolger genezen.

Ik weet dat Raspoetin het voorwerp is van veel minachting. Maar de kwestie is in hoever zijn invloed eigenlijk alleen ten kwade is. Ik zou bijna willen beweren dat dit niet het geval is.

(Wordt vervolgd)

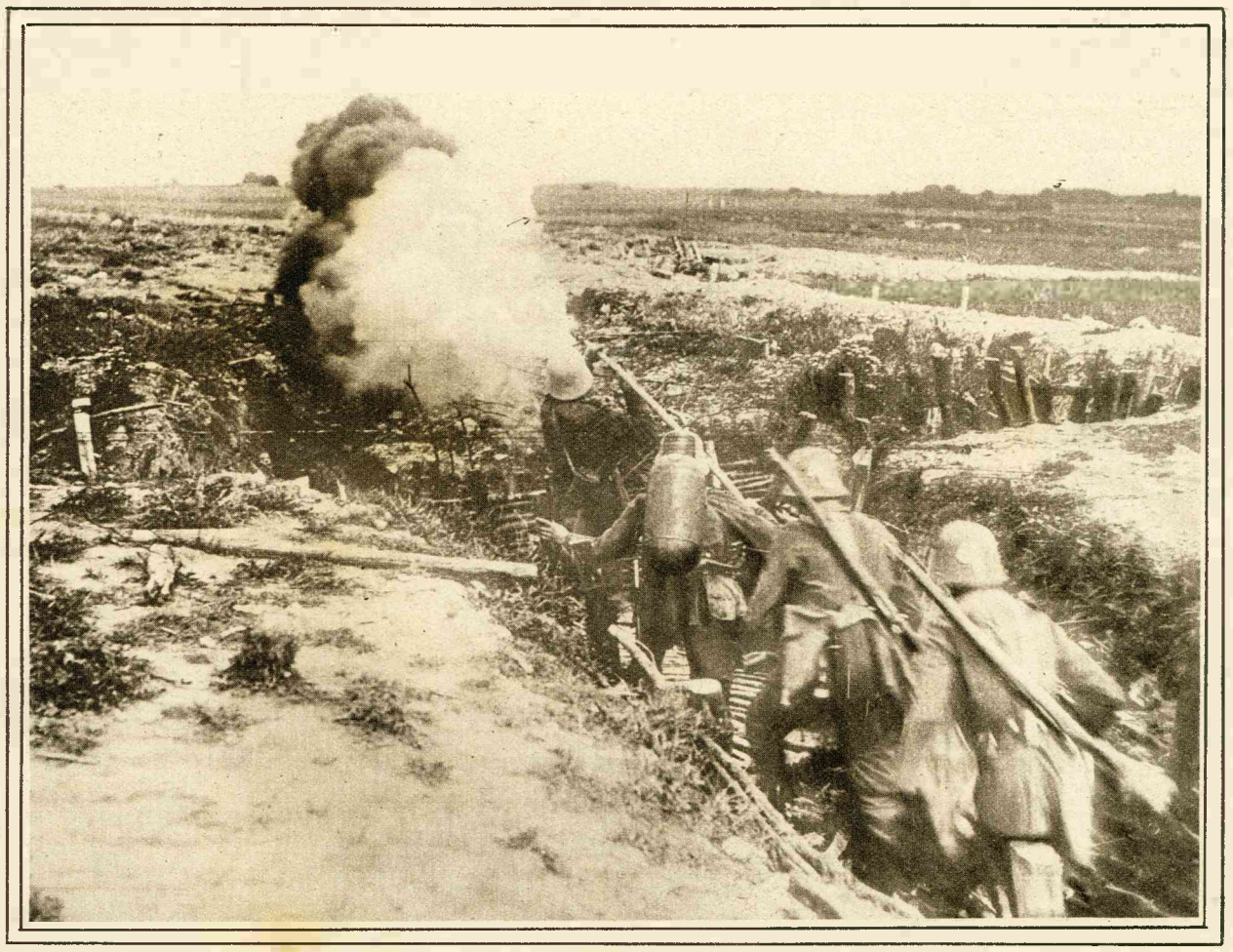

AAN HET WESTFRONT.
Een vlammenwerper, over welks verschrikkelijke uitwerking in de communiqué's der oorlogvoerenden dikwijls wordt gesproken, in de loopgraven in actie.